

ASKIM, HOBØL OG SPYDEBERG AVLØPSSAMARBEID IKS
Postboks 2003
1802 Askim

Saksbehandler:

Marte Rosnes

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved AHSA Interkommunale avløpsanlegg

Kontrollnummer: 2019.036.I.FMOV

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Ole Christian Borgeraas

Fra Fylkesmannen i Oslo og Viken:

Marte Rosnes

Andre deltagere fra virksomheten:

Tor Morten Mandt

Helene Østbye

Hans Petter Vammeli

Tom Thoresen

Jan Fredrik Arnesen

Andre deltagere fra Fylkesmannen i Oslo og Viken:

Simon Haraldsen

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved AHSA Interkommunale avløpsanlegg den 26.11.2019. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Oslo og Viken avdekket 6 avvik og gav en anmerkning under inspeksjonen. Vi ser alvorlig på avvikene som ble avdekket.

Avvik:

- Renseanlegget overskrider utslippsgrensene for totalfosfor på grunn av store overløp
- AHSA har ikke driftet og vedlikeholdt avløpsnett på en tilfredsstillende måte
- AHSA har ikke utført sin plikt til samordning med eierkommunene
- AHSA har ikke utarbeidet tilstrekkelige handlingsplaner for ytre miljø
- AHSA har ikke oversikt over relevant regelverk og mangler miljømål i sin internkontroll
- AHSA sitt energistyringssystem er mangelfullt

Anmerkninger:

- Det er ikke foretatt et klimaregnskap for AHSA sin avløps- og slamhåndtering med mål for klimareduksjoner.

Avvik og anmerkning er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

	Marte Rosnes	Hilde S. Skålevåg
dato	kontrollør	seksjonssjef

Fylkesmannen i Oslo og Viken

Kopi av rapporten sendes til:

- Askim kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: ASKIM, HOBØL OG SPYDEBERG AVLØPSSAMARBEID IKS	
Organisasjonsnr.: 976663969	Eies av: 970929886
Bransjenr. (NACE-kode): 37.000 - Oppsamling og behandling av avløpsvann	

Kontrollert enhet

Navn: AHSA Interkommunale avløpsanlegg	Anleggsnr.: 0124.0031.04
Kommune: Askim	Fylke: Østfold
Anleggsaktivitet: Avløpsnett og -rensing	
Tillatelse gitt: 11.11.2008	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Fylkesmannens risikobaserte industritilsyn for i år.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Avløpsnett: Påslipp, overløp
- Internkontroll
- Renseanlegg: Drift, rensing, utslipp
- Håndtering av slam

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

AHSA Interkommunale avløpsanlegg plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må AHSA Interkommunale

avløpsanlegg innen 1. august 2020 send en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvikene er/skal rettes.

Vi ser alvorlig på avvikene.

Gjennomføringen av tiltakene kan bli fulgt opp ved ny kontroll.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmovpost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Oslo og Viken v/Marte Rosnes.

4. Varsel om tvangsmulkt for retting av avvik

Fylkesmannen varsler herved at vi vil fatte vedtak om tvangsmulkt (jf. forurensningsloven § 73) for å sikre at avvik 1 og 2 blir rettet innen 1. august 2020. Tvangsmulkten vil påløpe dersom vi ikke har mottatt en dokumentasjon på at avvik er rettet innen 1 august 2020.

En eventuell tvangsmulkt for avvik 1 vil være et engangsbeløp på kroner 250 000,-.

En eventuell tvangsmulkt for avvik 2 vil være et engangsbeløp på kroner 150 000,-.

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Fylkesmannen i Oslo og Viken innen to uker etter at denne rapporten med varslet vedtak om tvangsmulkt er mottatt.

Dersom vi ikke mottar noen kommentar fra dere vil vi fatte vedtak om tvangsmulkt på opp til 400 000 kr, hver tvangsmulkt påløper dersom vi ikke har mottatt dokumentasjon på at avviket er rettet innen 1. august 2020.

5. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 12. november 2019. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Fylkesmannen i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Øra avløpsanlegg bli ilagt et gebyr på kr 26 300,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 2 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen i Oslo og Viken. Fylkesmannen vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

6. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Oslo og Viken (jf. offentleglova).

7. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Renseanlegget overskrider utslippsgrensene for totalfosfor på grunn av store overløp

Avvik fra:

Tillatelse etter forurensningsloven til drift av avløpsanlegg for AHSA interkommunale renseanlegg, datert 11.11.2008, 3.1 Rensekrav for AHSA interkommunale renseanlegg

Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven), § 7 1. ledd plikt til å unngå forurensning

Kommentarer:

Tillatelsen stiller krav til at årlig midlet renseeffekt for fosfor skal være minst 90 % medregnet urensset avløpsvann som går i overløp på renseanlegget.

AHSA renseanlegg klarer ikke rensekravet for totalfosfor gitt i tillatelsen. Avvik på fosforrensekravet ble også poengtert i vår revisjonsrapport fra 2015 og i 2010. AHSA renseanlegg kunne på tilsynet ikke dokumentere at de har klart rensekravet siden tillatelsen ble gitt i 2008. Dette er et svært alvorlig gjentakende avvik.

AHSA renseanlegg har i dag ikke tilstrekkelig behandlingsskapasitet til å rense avløpsvannet fra de 3 tidligere kommunene (i dag Indre Østfold kommune) som i dag er tilknyttet anlegget. Ca 300.000 m³ urensset avløpsvann ble i 2018 sluppet urensset ut til bekk fra overløpet tilknyttet renseanlegget. Dette utgjør 8 % av alt avløpsvann inn til anlegget, og når mengdene fosfor som slippes ut via overløp medregnes i rensegraden, blir denne langt lavere enn rensekravet.

Avvik 2

AHSA har ikke driftet og vedlikeholdt avløpsnett på en tilfredsstillende måte

Avvik fra:

Tillatelse etter forurensningsloven til drift av avløpsanlegg for AHSA interkommunale renseanlegg, datert 11.11.2008, 3.3 Avløpsnett og 3.4 Overløp

Kommentarer:

AHSA skal dimensjonere, bygge, drive og vedlikeholde avløpsnett med utgangspunkt i beste tilgjengelig teknologi og fagkunnskap. Dette gjelder særlig avløpsvannets mengde og egenskaper, forebygging av lekkasjer og begrensnings av forurensning av resipienten som følge av overløp. Omfanget av overløp skal reduseres i takt med gjennomførte tiltak i kommunenes avløpsnett.

Overløpene ved Knapstad, Trondstad og Kirkeveien skal fases helt ut når kommunene har gjennomført fornyelse av sitt avløpsnett oppstrøms overløpene.

AHSA har 4 overløp på sitt ledningsanlegg. Ett ordinært regnværsoverløp på fellessystem- og 3 nødoverløp i tillegg til driftsoverløp på renseanlegget. Det er årlig svært store mengder avløpsvann som går i overløp fra disse.

AHSA kunne ikke under tilsynet vise til konkrete mål for driften av avløpsnett og har ikke hatt tilstrekkelig styringsdokumenter for gjennomføring av tiltak for å redusere mengdene avløpsvann som går i overløp på renseanlegget og på ledningsnett, til tross for at dette har vært et krav i tillatelsen siden 2008. Dette er et alvorlig avvik.

Avvik 3

AHSA har ikke utført sin plikt til samordning med eierkommunene

Avvik fra:

Tillatelse etter forurensningsloven til drift av avløpsanlegg for AHSA interkommunale renseanlegg, datert 11.11.2008, *2.5 Internkontroll*, Internkontrollforskriften § 6 *Samordning*

Kommentarer:

AHSA skal påse at partene i det interkommunale samarbeidet mellom Askim, Hobøl og Spydeberg kommune etablerer internkontroll for sin virksomhet. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at avløpsanlegget overholder krav i tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene.

AHSA har ikke klart rensekravet for fosfor siden 2008, og opplyste på tilsynet om at hovedårsaken til dette er store mengder fremmedvann. Frem til 1. januar 2020 har ASHA vært et interkommunalt samarbeid som har mottatt avløpsvann fra sine 3 eierkommuner.

ASHA kunne ikke under tilsynet dokumentere at de har iverksatt sin plikt til samordning. I vår inspeksjonsrapport for 2015 poengterte vi også AHSA sitt ansvar for samordning med eierkommunene i det interkommunale samarbeidet, for å sikre at det ble laget gode avløpsplaner i kommunene som sikret at mengdene fremmedvann inn til renseanlegget ble redusert betraktelig.

Avvik 4

AHSA har ikke utarbeidet tilstrekkelige handlingsplaner for ytre miljø

Avvik fra:

Tillatelse etter forurensningsloven til drift av avløpsanlegg for AHSA interkommunale renseanlegg, datert 11.11.2008, *10.2 forebyggende tiltak*

Kommentarer:

På basis av miljørisikoanalysen skal AHSA iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. AHSA skal ha en oppdatert oversikt over alle forebyggende tiltak. Handlingsplanen skal omfatte alle

potensielle hendelsestyper og det skal gjøres en prioritering av tiltak mot de viktigste hendelsestypene.

AHSA har en risikovurdering og en tilstandsrapport, men kunne ikke fremlegge en oppdatert handlingsplan med dato for gjennomføring av tiltak basert på disse. AHSA har gjennomført noen risikoreduserende tiltak siden tilsynet i 2015, men basert på de enorme mengdene overvann og de store miljøkonsekvensene av overløp har på ledningsnett og ved rensesanlegget, har dette vært langt i fra tilstrekkelig.

Avvik 5

AHSA har ikke oversikt over relevant regelverk og mangler miljømål i sin internkontroll

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5 2. ledd pkt. 1 og pkt. 4

Kommentarer:

Internkontroll innebærer at lover og forskrifter i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen som gjelder for virksomheten skal være tilgjengelig. Dette innebærer at oversikt over krav som er viktig for virksomheten skal være tilgjengelig på papir eller elektronisk og at alle relevante lover og forskrifter skal være kjent blant de som jobber med avløp. Dokumentasjonen skal være hensiktsmessig og tilpasset virksomhetens behov.

Virksomheten skal ha mål for helse, miljø og sikkerhet, og disse skal være dokumentert skriftlig.

Representantene fra AHSA hadde liten kjennskap til gjeldende krav for virksomheten, som krav i forskrift og tillatelse. Representantene fra AHSA kunne heller ikke vise til konkrete og etterprøvbare mål og planer for avløpssektoren.

Avvik 6

AHSA sitt energistyringssystem er mangelfullt

Avvik fra:

Tillatelse etter forurensningsloven til drift av avløpsanlegg for AHSA interkommunale rensesanlegg, datert 11.11.2008, 8. *Energi*

Kommentarer:

AHSA skal ha rutiner for regelmessig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon i anleggene. AHSA skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi internt, og legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt, med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk mulig eller medfører urimelige kostnader.

AHSA har gjennomført noen tiltak for å redusere energiforbruket, men utnytter i dag svært lite av sin overskuddsenergi. Representanter fra AHSA kunne ikke på tilsynet vise til noen vurderinger knyttet til utnyttelse av overskuddsenergi.

8. Anmerkninger

Det er ikke foretatt et klimaregnskap for AHSA sin avløps- og slamhåndtering med mål for klimareduksjoner.

9. Andre forhold

Askim, Hobøl, Spydeberg, Eidsberg og Trøgstad kommune ble slått sammen til Indre Østfold kommune fra 1. januar 2020. Askim, Spydeberg og Hobøl Avløpssamarbeid IKS vil innlemmes i den nye kommunen som et kommunalt selskap. Dagens tillatelse er over 10 år gammel og vil etter sammenslåing ikke være dekkende for dagens drift. Det må påregnes at det må søkes om ny oppdatert tillatelse.

10. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen